

Prædiken 12. søndag efter trinitatis. Steffen Ringgaard Andresen.

12.s.e. trin. 2.tr. '26 – kl. 17

Salmer: 5,434,294, KSB805,397,388 vs.1-2+5,396

Inspiration til Kristus i jordens hjerte: Svend Bjerg

Guds gode forråd

Det begyndte ellers såre godt: Bladrer vi tilbage til første side, løber Guds hjerte over.

Gud sagde: Der blive lys!

Og ordet skabte lys.

Gud skabte dagens klare lys og nattens hemmelighedsfulde mørke.

Gud havde solglimt og stjernesvær på hjerte.

Guds mund løb over med morgentåge og solnedgang.

Med himmelens uendelighed og horisonernes fjernhed.

Den duftende jord og det frodige hav.

Dybe skove og vide sletter.

Fuglesang og blomsterflor.

Alt var kun godt.

Og dér fik Gud mennesket på hjerte. Og Gud skabte det i sit billede:

Til at kunne give kærlighed og til at kunne modtage kærlighed.

Til at passe på hinanden og det hele.

Og Gud gav menneskene ordene og sproget.

Som Grundtvig skrev det:

*Mennesket er i Guds billede skabt,
med ordet i kraft på tunge.*

Så bladrer vi frem til Jakob.

Men tungen kan intet menneske tæmme, den er ustandselig på færde med sin ondskab og fuld af dødbringende gift.

Man skulle jo tro, at Jakob lige havde deltaget i en debat på Facebook.

Jeg har lige deltaget i én om, hvorvidt LGBT+ personer er velkomne i folkekirken.

Det er ikke for børn. Ikke engang for dem, der ellers kan sidde i børnehavens sandkasse og slå om legetøjet.

Og det er svært ikke at falde for fristelsen til at give igen med samme mønt. Men har man nået min alder, tænker man sig lige om en ekstra gang. For så har man alt for ofte stået der og for sent haft lyst til at bide tungen af sig selv.

Jeg håber ikke, at Facebook dér spejler de dybeste lag i vores hjerter.
Men alt er ikke godt. Og det er ikke godt det hele.
Vi ved det godt. Vi lever i en verden på godt og ondt.

Men det virker som om Jakob har opgivet mennesket.
Som om han beder os holde mund.

For hvorfor løber alting løbsk?
Hvorfor kuldsejler verden?
Hvorfor brænder tilværelsens hjul?
Det er tungens skyld. Og der findes ikke det menneske, som kan tæmme den.

Og så mobiliserer han dommedag. Da, siger han, skal ordene komme myldrende tilbage i stride strømme og dømme os. Hvert og et. De nyttige og unyttige ord. De indholdsrige og dem, der buldrede som tomme tønder. De livgivende og kærlige.

Så: Har vi noget at skulle have sagt? Tør vi?

For nu er det jo ikke engang så enkelt mere, at vi enten ligner gode eller dårlige træer, der bærer gode eller dårlige frugter.

Ord kan være hemmelighedsfulde, mangetydige, ambivalente og forræderiske.
Men aldrig harmløse.
Vi kan tale med to tunger. Sige ét det ene sted og noget andet det næste.
Vi kan med ord vende op og ned på det hele. Gøre sort til hvidt og hvidt til sort.
Vi kan tie, hvor vi skulle have talt – og tale, hvor vi skulle have tiet.

Ja, vi er kommet dertil i vores fagre nye verden, at man dér, hvor man sætter tonen, og bude tage ansvaret på sig for at sætte den godt, helt uden at blinke beskylder hinanden for fake news og helt uden at sænke blikket i skam fremlægger alternative sandheder.
Og nu har jeg så brugt en masse ord om ord for ligesom at følge Jakobs dystopi.
Men hvor har det bragt os hen?
Til altså andet end at den svingefulde tunge er blevet menneskenes tunge skæbne.

Der er ikke megen hjælp at hente hos Jakob.

Det er der hos Jesus.

I dagens evangelium gemmer der sig et smukt og forløsende billede om en anden fortælling, der befrier os fra vores tunge skæbne.

Det lyder sådan her:

Som Jonas var i bugen på havdyret i tre dage og tre nætter, sådan skal Menneskesønnen være i jordens skød i tre dage og tre nætter.

Det er hos teologen Svend Bjerg, jeg læser, hvad jeg ikke var opmærksom på – at der står *jordens skød* i den danske oversættelse. Men en bedre oversættelse fra græsk ville være: *jordens hjerte*.

Sikke et billede. Jorden har et hjerte. Et forråds-kammer.

Inde midt i alting, dér er Kristus.

For hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med.

Kristus låner ord til alt, hvad jorden rummer.

Til alt det skabte. Til alt, hvad der lever og ånder. Virkeligheden har Kristus på hjerte.

I begyndelsen løb Guds hjerte løb over med skabelsen af alting.

Da Guds hjerte igen løb over, lagde Gud det bedste fra sit gode forråd midt ind i alting.

I hvert et suk. I hver en latter. I hver en spiren. I hver en gæren. I hver en gråd. I hver en forvandling. I hver en længsel. I hver en ensomhed. I hver en jubel. I hver en angst.

Der kan ikke fortælles nogen historie om noget skabt – om noget menneske – uden at historien om Kristus fortælles med.

Og i dag peger Jesus på en af skattene i Guds gode forråd: Tilgivelsen.

I skal tilgive, sagde han.

Og selv tilgav han på vej ind i jordens hjerte folket valg af Barabbas, ypperstepræsternes arrogance og forhånelse, folkeskarens spot og grin, Herodes narrekappe, Pilatus' vasken hænder og soldaternes tornekrone.

Der sluttede historien. Med tilgivelse.

Og der begynder en ny. Med tilgivelse.

Fra altings indre står den op og kommer os i møde.

Når vi vælger os selv.

Når vi i forhåner andre.

Når vi klæder andre i narrekapper.

Når vi vasker hænder og løber fra ansvaret.
Når vi hænger andre op på vores egen skyld.

Nok skal vores ord rejse sig og dømme os.
Vi kan ikke flygte fra det, vi har sagt eller gjort. Tilgivelsen siger ikke, at det sagte
og skete aldrig fandt sted. Det, der er sagt, er sagt. Det, der er gjort, er gjort.
For at være menneske er at bruge ord.
Vi lever af hinandens ord. Og noget i os kan dø af hinandens ord.
Men når vores egne ord har dømt os, når vi står dér og kunne bide tungen af os
selv, så løber Guds hjerte over med Kristus. Med tilgivelse.

Jeg tror, det ville være utilgiveligt at sige noget andet.

For i en verden, hvor godt og ondt hele tiden vikler sig ind i hinanden, er det
umuligt at leve frit uden tilgivelse og forsoning. Uden tilgivelse og forsoning
sander livet til i onde cirkler og tunge skæbner. Tiden og tiderne bliver ufrie.

Teologen Hans Vium Mikkelsen skriver sådan i indledningen til sin stærkt
læseværdige bog *Historie er ikke skæbne. En undersøgelse af forsoning som fænomen*.
Forsoning handler overordnet set om at skabe den rette balance mellem fortid, nutid og fremtid.
Forsoning gør det på den ene side muligt at rumme fortiden, uden at den dermed bliver
altbestemmende over nutiden. Forsoning indeholder på den anden side en åbenhed overfor
fremtiden, som indebærer fortidens greb om nutiden kan løsnes.

Tilgivelse og forsoning er et skæbnebrud, altså.

En mulighed for at leve videre under tilgivelsens fortegn. For at forsone sig med
sin fortid, med hinanden, med sig selv og med sit liv – og derfor igen kunne løfte
blikket og se fremad.

Virkeligheden har forsoning på hjerte. Uden forsoning sander virkeligheden til.
Går i stå. Bliver til skæbne.

Forsoning kræver sans for flere ting. Det ved jeg godt. For sandheden. For
retfærdigheden. For ordentlig og respektfuld med det, der faktisk skete. Og med
ofrene for det, især.

Men den begynder med viljen til at tilgive.
Og ingen har sagt og vist det tydeligere end Jesus fra Nazaret.
Amen

Kirkebøn:

Gud.

Vi takker dig for dit ord, der i grunden handler om barmhjertighed.

Hjælp os tage den til hjerte og gøre den til en aktiv del af vores ordforråd.

Stil dig bag os med al din kærligheds rigdom, når vores ikke rækker til.

Vi beder for din kirke.

Lad den altid gøre det levende billede af Jesus gældende iblandt os.

Vi beder for Kong Frederik, Dronning Mary, Kronprins Christian, Dronning Margrethe og hele det kongelige hus.

Vi beder for regering og folketing og al øvrighed.

Tak for enhver, der dér stiller sig til rådighed for det fælles bedste.

Hjælp dem og os alle til ikke at bekrige hinanden med krav om egne værdier, men til at skabe en fælles verden.

Vi beder for alle ramt af krig, vold, forfølgelser og undertrykkelse og for dem, der med liv og helbred som indsats arbejder for heling og bedring, både her og ude i verdens brændpunkter.

Vi beder for alle, der har mistet nogen, der var livet for dem.

Og så beder vi dig om at være vores og alle vores dødes lys, fred og velsignelse.